

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UNUTRAŠNJOJ TRGOVINI**

Sarajevo, oktobar 2013. godine

PRIJEDLOG

Za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjoj trgovini po hitnom postupku

Predlažemo donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjoj trgovini po hitnom postupku, obzirom da su u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi iz člana 191. stav 2. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 69/07 i 2/08) i člana 186. stav 2. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" br. 27/03 i 21/09).

Naime, po ocijeni Evropske komisije odredbama člana 13. i 51. Zakona o unutrašnjoj trgovini („Službene novine Federacije BiH“, broj 40/10), narušava se dosljedna primjena principa slobodne trgovine iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i Privremenog sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, te je Evropska komisija insistirala na otklanjanju protekcionističkih mjera u oblasti trgovine.

Razlozi za donošenje ovog zakona proizilaze i iz potrebe provođenja reforme registracije poslovnih subjekata, a što u konkretnom slučaju podrazumijeva i pojednostavljenje postupka otpočinjanja obavljanja trgovačke djelatnosti i smanjenje administrativnih procedura za izdavanje rješenja kojim se odobrava obavljanje trgovačke djelatnosti.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UNUTRAŠNJOJ TRGOVINI

Član 1.

U Zakonu o unutrašnjoj trgovini („Službene novine Federacije BiH“, broj 40/10), u članu 3. iza stava 1) dodaje se novi stav 2) koji glasi:

„Trgovci su dužni da u tržišnoj utakmici postupaju pošteno u skladu sa kodeksima poslovnog morala i dobrih poslovnih običaja. Dužni su na odgovarajući način osigurati iste uslove za sve učesnike na unutrašnjem tržištu kojima se ne nanosi šteta drugim trgovcima, dobavljačima, krajnjim potrošačima, kao ni javnom interesu.“

Dosadašnji st. 2) i 3) postaju st. 3) i 4).

U stavu 4) iza riječi „iskazuje“ dodaje se riječ „samo“, a iza riječi „novčanica“ dodaju se riječi: „i u kovanicama“.

Član 2.

U članu 11. iza stava 2) dodaje se novi stav 3) koji glasi:

“Trgovac pravno lice može da otpočne obavljanje djelatnosti, da obavlja djelatnost i da mijenja uslove njenog obavljanja kada se kod registarskog suda registruje za obavljanje trgovačke djelatnosti u skladu sa zakonom koji uređuje registraciju poslovnih subjekata, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano, a trgovac fizičko lice kada od nadležnog organa dobije odobrenje za obavljanje trgovačke djelatnosti.“

Dosadašnji st. 3., 4., 5., 6. i 7. postaju st. 4., 5., 6., 7. i 8.

U stavu 8) iza riječi „promet“ dodaje se riječ „samo“, a iza riječi „novčanica“ dodaju se riječi: „i u kovanicama“.

Iza stava 8) dodaje se novi stav 9) koji glasi:

„ Za robu koja se prodaje u rasutom stanju po jediničnoj mjeri, zavisno od vrste robe (kilogram, litar i sl.), trgovac je dužan iznos računa zaokružiti u skladu sa propisom Centralne banke Bosne i Hercegovine“.

Član 3.

U članu 12. stav 1) mijenja se i glasi:

“Za obavljanje trgovine na veliko i trgovine na malo trgovac mora imati u vlasništvu, posjedu ili zakupu prodajni objekat ili drugo prodajno mjesto koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom i drugim propisima.“

Član 4.

Član 13. mijenja se i glasi:

„Trgovci koji obavljaju djelatnost u trgovačkim objektima namijenjenim za trgovinu različitih robnih grupa prehrambenih i neprehrambenih proizvoda dužni su u tržišnoj utakmici postupati u skladu sa kodeksom dobrih poslovnih običaja i na odgovarajući način osigurati iste uslove za sve učesnike na unutrašnjem tržištu kojima se ne nanosi šteta drugim trgovcima, proizvođačima-dobavljačima, krajnjim potrošačima, kao ni javnom interesu.

Pod osiguranjem istih uslova iz stava 1. ovog člana podrazumijevaju se pravo na:

- a) jednaku zastupljenost roba svim dobavljačima i njihovo pozicioniranje u trgovačkim objektima;
- b) ravnopravan i nediskriminatorski tretman dobavljača prilikom plasmana i pozicioniranja njihovih proizvoda na policama, utvrđivanja marži i načina plaćanja, posebne ponude, promotivne aktivnosti i slično prilikom zaključivanja kupoprodajnih ugovora."

Član 5.

U članu 14. u stavu 1) iza riječi „objekat“ riječi : „a za objekte iz člana 13. stav 1) ovog zakona i saglasnost Ministarstva“ brišu se.

Član 6.

U članu 25. stav 2) mijenja se i glasi:

“Robu u prometu mora pratiti vjerodostojna dokumentacija iz koje se nedvosmisleno može utvrditi porijeklo i vlasništvo nad robom. Robu u prijevozu u prijevoznom sredstvu mora pratiti prijevoznica, faktura dobavljača ili otpremnica, otkupni blok sa podacima o isporučiocu i mjestu utovara, naziv primaoca i mjesto istovara, a za uvezenu robu pod carinskim nadzorom jedinstvena carinska isprava sa ino-fakturom. Na zahtjev inspektora vjerodostojna dokumentacija za robu u prijevoznom sredstvu mora se odmah predložiti, a ukoliko je utvrđen nedostatak najdalje u roku od 24 sata od momenta kada je nedostatak utvrđen.“

Stav 3) mijenja se i glasi:

„Trgovac na veliko dužan je u svakom skladištu, odnosno u poslovnom prostoru držati i ažurno voditi trgovačku knjigu na veliko u pisanoj ili elektronskoj formi, u skladu sa podzakonskim aktom iz stava 10) ovog člana“.

U stavu 4) u trećem redu iza riječi „malo“ dodaju se riječi: „u pisanoj ili elektronskoj formi, u skladu sa podzakonskim aktom iz stava 10) ovog člana,“.

U stavu 7) u četvrtom redu riječi: “trake registar kase koja” zamjenjuju se riječima: “fiskalnog uređaja koji”, a na kraju teksta tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: “odnosno izvršenoj usluzi“.

Stav 8) mijenja se i glasi:

„Trgovac je dužan uz oznaku cijene robe za prodaju ili robe pripremljene za prodaju označiti redni broj iz trgovačke knjige na osnovu koje se istaknuta cijena

može povezati sa prijemnim listom, odnosno zapisnikom. Trgovac ne može prodavati robu za koju nema isprave o njenoj nabavci (otpremnicu, dostavnicu, račun i sl.) i za koju nije sačinjena kalkulacija cijena i koja nije evidentirana u trgovačku knjigu.“

Član 7.

U članu 47. stav 1) mijenja se i glasi:

“Prodaja na daljinu je oblik trgovine robom na malo, kao i pružanje usluga potrošačima, koju trgovac organizuje upotrebom sredstava za komunikaciju između fizički udaljenih lica.“

U stavu 2) iza riječi „komunikaciju“ dodaju se riječi:“ u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti potrošača u Bosni i Hercegovini“, a druga rečenica briše se.

Stav 3) mijenja se i glasi:

“Obavljanje djelatnosti prodaje na daljinu-daljinsku trgovinu može da organizuje samo trgovac koji se registrovao za tu vrstu trgovine u skladu sa Klasifikacijom djelatnosti Bosne i Hercegovine i koji ispunjava minimalno tehničke uslove u pogledu poslovnih prostorija, uređaja i opreme propisane podzakonskim aktom.“

Član 8.

U članu 50. stav 1) mijenja se i glasi:

“Pod nedopuštenim trgovanjem podrazumijevaju se radnje trgovca kojim se radi tržišnog nadmetanja povređuju kodeksi poslovnog morala i dobrih poslovnih običaja i koje su usmjerene na nanošenje štete drugim trgovcima, dobavljačima, krajnjim potrošačima i povređuje javni interes.“

Član 9.

U članu 51. iza tačke f) dodaje se nova tačka g) koja glasi:

„g) prodaja robe sa oznakom, podacima ili oblikom, kojim se opravdano stvara zabuna kod potrošača u pogledu porijekla, kvaliteta i drugih svojstava te robe;

Dosadašnje tač. g), h) i i) postaju tač. h), i) i j).

Iza tačke j) dodaju se nove tač. k), l), m), n) i o) koje glase:

„k) radnja trgovca kojom traži ili vrši naplatu od dobavljača za usluge koje se odnose direktno na aktivnost prodaje i nisu uključene u trošak nabavke roba;

l) radnja trgovca kojom traži ili vrši naplatu od dobavljača za usluge koje se odnose na troškove distributivne mreže u trgovini, plasmana i pozicioniranja proizvoda na policama, specijalne prodaje ili promotivne aktivnosti;

m) radnja trgovca kojom dovodi u neravnopravan i diskriminatorski tretman dobavljača proizvoda prilikom plasmana i pozicioniranja njegovih proizvoda na policama, utvrđivanja marži i načina plaćanja;

n) radnja trgovca kojom se zahtjeva od dobavljača da ne prodaje iste proizvode drugom trgovcu po istoj ili nižoj cijeni;

o) radnja trgovca kojom mijenja jednostrano ugovorene uvjete i bez opravdanog razloga vrši povrat zaprimljene robe dobavljaču iznad visine regulisane kupoprodajnim ugovorom.“

Iza stava 1) dodaje se novi stav 2) koji glasi:

„Dobavljač u smislu odredaba stava 1) tač. k), l), m), n) i o) ovog člana je pravno ili fizičko lice koje je ovlašteno da proizvodi i distribuira proizvode s ciljem da ih plasira i pozicionira u trgovačkom objektu.“

Član 10.

U članu 55.stav 2) mijenja se i glasi:

„Inspekcijski nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona i na osnovu njega donesenih propisa vrši nadležna tržišna inspekcija u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim ovim zakonom i drugim propisima“.

Član 11.

Član 56. mijenja se i glasi:

„1) Nadležni tržišni inspektor će trgovcu rješenjem zabraniti obavljanje trgovine ako prilikom nadzora utvrdi:

- a) da se djelatnost trgovine obavlja bez registracije ili bez odobrenja za obavljanje trgovačke djelatnosti izdatog od nadležnog organa,
 - b) da u poslovnom prostoru, odnosno drugom prodajnom mjestu nisu ispunjeni zakonom propisani minimalno tehnički i drugi uslovi za obavljanje te djelatnosti,
 - c) da je trgovac otpočeo raditi u prodajnom objektu, a da nadležnom organu prethodno nije podnio izjavu da prodajni objekat ispunjava propisane minimalno tehničke uslove.
- 2) Žalba protiv rješenja iz stava 1) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.
 - 3) Nakon što je rješenje o zabrani postalo izvršno,inspektor će pečaćenjem ili na drugi pogodan način zatvoriti prostorije u kojima se obavlja trgovina.
 - 4) Tržišni inspektor može privremeno do okončanja prekršajnog postupka oduzeti robu licima iz stava 1) ovog člana.“

Član 12.

U članu 57. u stavu 1), u sedmom redu iza riječi „opremljenosti“ briše se zarez i dodaju riječi: “i da je trgovac podnio netačnu pisanu izjavu da prodajni objekat ispunjava propisane minimalno tehničke uslove.“

Član 13.

Član 61. mijenja se i glasi:

“Ako trgovac ili fizičko lice-građanin postupi suprotno odredbama člana 25. stav 2) ovog zakona, tržišni inspektor će pokrenuti prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga ili podnošenjem zahtijeva za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom sudu i istim privremeno oduzeti robu zatečenu u prometu do okončanja prekršajnog postupka o čemu sačinjava zapisnik i izdaje potvrdu o privremeno oduzetoj robi.“

Član 14.

U članu 63. u stavu 2) broj “400,00“ zamjenjuje se brojem “1.000,00“.

U stavu 3) broj “500,00“ zamjenjuje se brojem “1000,00“.

U stavu 4) broj “300,00“ zamjenjuje se brojem “1000,00“.

U stavu 5) iza riječi: “stava 1)” dodaju se riječi: „tač. e), f), g) i h)“.

Član 15.

U članu 64. u stavu 1), tačka h) mijenja se i glasi:

“h) prodaje robu za koju nema isprave o njenoj nabavci, za koju nije sačinjena kalkulacija cijene i koja nije evidentirana u trgovačku knjigu (član 25.stav 8) ovog zakona.

U stavu 2) broj “300,00“ zamjenjuje se brojem “500,00.“

U stavu 3) broj „400,00“ zamjenjuje se brojem „500,00.“

Član 16.

U članu 65. stav 1) tačka d) tekst u zagradi se mijenja i glasi: „(član 11. stav 6) ovog zakona)“.

Član 17.

U članu 67. stav 2) briše se.

Član 18.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona unutrašnjoj trgovini sadržan je u odredbi tačke c) Amandmana VIII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojoj je u isključivoj nadležnosti Federacije, pored ostalog i utvrđivanje privredne politike.

II. Razlozi za donošenje zakona.

Po ocijeni Evropske komisije odredbama člana 13. i 51. Zakona o unutrašnjoj trgovini (u daljem tekstu: Zakona), narušava se dosljedna primjena principa slobodne trgovine iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i Privremenog sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, te je Evropska komisija insistirala na otklanjanju protekcionističkih mjera u oblasti trgovine. Ovo ministarstvo je intenzivno i kontinuirano, u saradnji sa predstavnicima EK, radilo na usaglašavanju Zakona sa danim stavovima EK, posebno članova 13. i 51. Zakona i u tom smislu usaglasilo tekst ovih članova u skladu sa pismenim stavom Evropske komisije. Ministarstvo je također pristupilo izradi Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama cjelokupnog teksta Zakona u skladu sa dostavljenim sugestijama, mišljenjima i primjedbama nadležnih organa i privrednih subjekata.

Razlozi za donošenje ovog zakona proizilaze i iz potrebe provođenja reforme registracije poslovnih subjekata, a što u konkretnom slučaju podrazumijeva i pojednostavljenje postupka otpočinjanja obavljanja trgovačke djelatnosti i smanjenje administrativnih procedura za izdavanje rješenja kojim se odobrava obavljanje trgovačke djelatnosti. Predloženim zakonskim izmjenama ukida se obaveza trgovaca da za obavljanje trgovačke djelatnosti pribave poseban akt (rješenje) nadležnog organa kojim se utvrđuje da je prodajni prostor u kojem se obavlja trgovina izgrađen u skladu sa važećim urbanističko–građevinskim propisima kao poslovni prostor za obavljanje odgovarajuće trgovačke djelatnosti (upotrebna dozvola).

U cilju pojednostavljivanja vođenja trgovačkih evidencija i u sklopu reforme poslovanja privrednih subjekata i stepena razvoja informatike koja je dostupna širokom krugu korisnika omogućava se vođenje trgovačke knjige pored pisane i u elektronskoj formi, u skladu sa podzakonskim aktom koji donosi federalni ministar trgovine.

Usaglašavanje čl. 13. i 51. Zakona je izvršeno u skladu sa preporukama Evropske komisije, odnosno prevoda pisma gđe. Pampaloni, rukovodioca jedinice za Bosnu i Hercegovinu, Generalnog direktorata Evropske komisije, sa komentarima Evropske komisije na izmjene i dopune Zakona o unutrašnjoj trgovini. Komentari se odnose na članove 13. i 51. Zakona koji su izneseni na sastanku Privremenog pododbora za trgovinu, carine, poreze i regionalnu saradnju koji je održan u Banja Luci 26. februara 2013.godine.

III. Obrazloženje predloženih rješenja

Članom 1. Zakona u članu 3. osnovnog Zakona dodat je novi stav 2) kojim je jasno propisano da su trgovci dužni da u tržišnoj utakmici postupaju pošteno u skladu sa kodeksima poslovnog morala i dobrih poslovnih običaja i na odgovarajući način osigurati iste uslove svim učesnicima na unutrašnjem tržištu koji nisu usmjereni na nanošenje štete drugim trgovcima, dobavljačima, krajnjim potrošačima, kao i javnom interesu.

Članom 1. i 2. Zakona zadržano je rješenje da se na prava i obaveze trgovca prema potrošaču primjenjuju odredbe Zakona o zaštiti potrošača BiH, s tim da je u cilju zaštite prava potrošača, u čl. 3. stav 4) i čl. 11. st. 8) i 9) osnovnog teksta Zakona propisano da se cijene robe koje se stavljaju u promet formiraju i iskazuju u domaćoj valuti samo u apoenima novčanica i u kovanicama koje su u opticaju u Bosni i Hercegovini. Obzirom da u Bosni i Hercegovini ne postoje kovanice u apoenima manjim od 0,05 feninga, te da se roba koja se prodaje u rasutom stanju po jediničnoj mjeri, zavisno od vrste robe (kilogram, litar i sl.), ne može iskazati u postojećim apoenima to je bilo neophodno član 11. st. 8) i 9) pojasniti i definisati da je trgovac dužan iznos računa zaokružiti u skladu sa propisom Centralne banke BiH“.

Članom 3. u članu 12. osnovnog Zakona stav 1) je izmijenjen i usaglašen sa članom 16. stav 1) tačka e) Zakona, kojim ja propisana obaveza za trgovca da za obavljanje trgovine na veliko i trgovine na malo mora imati u vlasništvu, posjedu ili zakupu poslovni prostor koji ispunjava uslove propisane ovim zakonom i drugim propisima.

Članom 4. Zakona usaglašen je član 13. osnovnog teksta Zakona, koji glasi: „Trgovci koji obavljaju djelatnost u trgovačkim objektima namijenjenim za trgovinu različitih robnih grupa prehrambenih i neprehrambenih proizvoda dužni su u tržišnoj utakmici postupati u skladu sa kodeksom dobrih poslovnih običaja i na odgovarajući način osigurati iste uslove svim učesnicima na unutrašnjem tržištu koji nisu usmjereni na nanošenje štete drugim trgovcima, proizvođačima-dobavljačima, krajnjim potrošačima, kao i javnom interesu.

Pod osiguranjem istih uslova iz stava 1. ovog člana podrazumijevaju se pravo na:

- a) jednaku zastupljenost roba svim dobavljačima i njihovo pozicioniranje u trgovačkim objektima;
- b) ravnopravan i nediskriminatorski tretman dobavljača prilikom plasmana i pozicioniranja njihovih proizvoda na policama, utvrđivanja marži i načina plaćanja, posebne ponude, promotivne aktivnosti i slično prilikom zaključivanja kupoprodajnih ugovora.

Radi usaglašavanja predmetnog člana 13. osnovnog Zakona, neophodno je bilo izvršiti izmjene i dopune i usaglašavanje i čl. 3., 14. i 67. stav 2) osnovnog teksta Zakona koji su u direktnoj vezi sa ovim članom.

Članom 6. Zakona, u članu 25. osnovnog Zakona precizirana je dokumentacija koja mora pratiti robu u prometu, omogućeno je vođenje trgovačke knjige pored pisane i u elektronskoj formi u skladu sa podzakonskim aktom, usklađen je stav 7) sa Zakonom o fiskalizaciji u FBiH, a stav 8) je izmijenjen u usaglašen sa načinom i sadržajem vođenja evidencija u trgovini što je osnova za utvrđivanje porijekla i legalnosti robe koja je predmetom prodaje prilikom vršenja inspekcijskog nadzora.

Članom 7. Zakona, član 47. osnovnog teksta Zakona, kojim je propisana prodaja na daljinu kao oblik trgovine na malo, usaglašen je sa Zakonom o zaštiti potrošača u BiH, ovim zakonom i njegovim podzakonskim aktima.

Članom 8. i 9. Zakona, čl. 50. i 51. osnovnog Zakona, kojima se propisuje definicija nedopuštenog trgovanja, kao i radnje trgovca koje se smatraju nedopuštenim trgovanjem, su dopunjeni, pojašnjeni i usaglašeni sa cjelokupnim tekstom Zakona.

U članu 10. Zakona, preformulisan je član 55. stav 2) osnovnog Zakona, u cilju jasnijeg definisanja nadležnosti tržišne inspekcije. Također su u članovima 56. i 57. osnovnog teksta Zakona proširena, precizirana i dana veća ovlaštenja nadležnoj tržišnoj inspekciji u provođenju inspekcijskog nadzora.

U čl. 14. i 15. Zakona, u članu 63. st. 2), 3) i 4) i članu 64. st. 2) i 3) osnovnog Zakona povećani su iznosi minimalne novčane kazne zabranjenih radnji iz stava 1) ovih članova u skladu sa važećim Zakonom o prekršajima Federacije BiH, sa ciljem preventivnog i represivnog djelovanja u suzbijanju istih.

IV. Finansijska sredstva

Za provođenje Zakona nije potrebno osigurati posebna sredstva iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine.

ODREDBE ZAKONA O UNUTRAŠNJOJ TRGOVINI KOJE SE MIJENJAJU

(„Službene novine Federacije BiH“, broj 40/10)

Član 3.

1) Trgovina se obavlja slobodno pod jednakim uvjetima na tržištu za sve trgovce u skladu sa zakonom, dobrim poslovnim običajima, principima lojalne konkurencije i trgovačkim pravilima, odnosno uzansama.

2) Roba koja se stavlja u promet mora biti u skladu sa standardima, tehničkim normativima i kvalitativnim normama propisanim ili priznatim kao uslov za njihovo stavljanje u promet i /ili upotrebu na tržištu Bosne i Hercegovine.

3) Cijena robe koja se stavlja u promet formira se i iskazuje u domaćoj valuti u apoenima novčanica koje su u opticaju u Bosni i Hercegovini.

Član 11.

1) Trgovinu na veliko i trgovinu na malo može obavljati trgovac sa svojstvom pravnog lica koji se bavi trgovinom na osnovu registracije i koji ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom i drugim propisima.

2) Trgovinu na malo može obavljati i trgovac sa svojstvom fizičkog lica, ali samo u jednom prodajnom objektu, odnosno na jednom prodajnom mjestu (u daljnjem tekstu: trgovačka radnja) pod uslovima propisanim ovim zakonom i drugim propisima.

3) Zaposleni u pravnom licu iz stava 1) ovog člana i zaposleni u trgovačkoj radnji iz stava 2) ovog člana, moraju imati najmanje III stepen stručne spreme.

4) Trgovac može bez upisa u registar obavljati i druge poslove u manjem obimu koji služe uspješnom obavljanju trgovine, a uobičajeno se obavljaju uz ovu djelatnost, kao što su poslovi utovara, prevoza i istovara robe, poslovi dostavljanja robe kupcu i slično, a obavljanje tih poslova ne predstavlja redovnu djelatnost trgovca.

5) Trgovac je dužan na svakom prodajnom objektu, kao i pri prodaji robe izvan prodavnice istaknuti firmu pod kojom je upisan u registar kod nadležnog registarskog suda, odnosno nadležnog organa.

6) Trgovac je dužan utvrditi pisana pravila o uslovima prodaje (cijena, način plaćanja i isporuke, bonifikacije i sl.) i na prikladan način učiniti kupcu dostupnim i pridržavati se tih uslova.

7) Trgovac je dužan formirati i istaći cijenu robe koju stavlja u promet u domaćoj valuti u apoenima novčanica koje su u opticaju u Bosni i Hercegovini i izdati račun za prodatu robu.

Član 12.

1) Za obavljanje trgovine na veliko i trgovine na malo trgovac je dužan osigurati prodajni objekat ili drugo prodajno mjesto koje ispunjava uvjete propisane ovim zakonom i drugim propisima.

2) Prodajni objekat je prostor u kojem se obavlja trgovina i mora biti izgrađen u skladu sa važećim urbanističko-građevinskim propisima kao poslovni prostor za obavljanje odgovarajuće trgovačke djelatnosti, a što utvrđuje nadležni organ rješenjem o upotrebnoj dozvoli. Postojanje rješenja nije minimalno tehnički uslov za početak rada prodajnog objekta i u njemu se može obavljati poslovanje, ali se ova činjenica provjerava zajedno sa provjerom postojanja uslova iz st. 3) i 4) ovog člana.

3) Uslove u pogledu minimalne tehničke opremljenosti poslovnih prostora, uređaja i opreme i stočnih pijaca u kojima se obavlja trgovina na veliko i trgovina na malo, kao i uslove obavljanja trgovine izvan poslovnog prostora i utvrđivanje roba iz grupa i podgrupa roba koje se mogu prodavati u tim poslovnim prostorijama propisaće ministar podzakonskim aktom.

4) Uslove o sanitarno-zdravstvenoj zaštiti, zaštiti na radu, zaštiti čovjekove okoline, te druge uslove koji su potrebni za obavljanje trgovačke djelatnosti propisat će nadležna federalna ministarstva, svako u okviru svoje nadležnosti.

5) Trgovac pravno lice nije dužan dokazivati ispunjavanje uslova iz st. 2), 3) i 4) ovog člana u trenutku početka rada prodajnog objekta, odnosno fizičko lice u trenutku podnošenja zahtjeva za otvaranje trgovačke radnje, ali su ova lica dužna dostaviti ovjerenu pisanu izjavu nadležnom organu kojom potvrđuju da prodajni objekat ispunjava zakonom propisane uslove.

6) Formu i sadržaj izjave iz stava 5) ovog člana propisat će ministar podzakonskim aktom.

Član 13.

1) Trgovci koji obavljaju djelatnost u trgovačkim objektima (lancima) namijenjenim za trgovinu različitih robnih grupa prehrambenih i neprehrambenih proizvoda, površine od 1.000 i više kvadratnih metara, prije otpočinjanja rada dužni su pribaviti saglasnost Ministarstva kojom se utvrđuje ispunjavanje uvjeta vezano uz zastupljenost domaćih prehrambenih proizvoda u objektu.

2) Uz zahtjev za dobijanje saglasnosti stranka je dužna kao dokaz o obaveznoj zastupljenosti domaćih prehrambenih proizvoda u visini od najmanje 50% u asortimanu robe podnijeti odgovarajuću pisanu izjavu.

3) Rješenje kojim se odlučuje o zahtjevu za davanje saglasnosti iz stava 1) ovog člana konačno je u upravnom postupku.

Član 14.

1) Pravno lice registrovano za obavljanje trgovačke djelatnosti može početi raditi u prodajnom objektu, nakon što nadležnom organu podnese dokaz o registraciji, izjavu iz člana 12. stav 5) ovog zakona i obavijest o datumu početka rada za svaki prodajni

objekat, a za objekte iz člana 13. stav 1) ovog zakona i saglasnost Ministarstva, najkasnije od pet dana prije početka rada.

2) Pravno lice ima neograničenu odgovornost, a vlasnik odnosno suvlasnici i sva lica ovlašćena za zastupanje koja su upisana u sudski registar na dan davanja izjave iz stava 1) ovog člana imaju neograničenu solidarnu odgovornost za štetu prouzrokovanu trećim licima koja je izazvana davanjem netačne izjave o ispunjavanju uslova iz člana 12. ovog zakona.

3) Ispunjenost uslova iz člana 12. ovog zakona provjerava nadležna inspekcija, svaka u okviru svoje nadležnosti, u roku od 30 dana od dana prijema obavijesti i izjave iz stava 1) ovog člana.

4) Izuzetno od stava 1) ovog člana, trgovac koji obavlja trgovinu na veliko i poslove uvoza naftnih derivata može početi raditi na osnovu rješenja Ministra o ispunjavanju uslova propisanih podzakonskim aktom.

Član 25.

1) Trgovac je dužan voditi evidencije utvrđene zakonom i drugim propisima.

2) Robu u prometu mora pratiti vjerodostojna dokumentacija iz koje se nedvosmisleno može utvrditi porijeklo i vlasništvo nad robom. Robu u prijevozu mora pratiti prijevoznica, faktura dobavljača ili otpremnica, otkupni blok sa podacima o isporučiocu i mjestu utovara, naziv primaoca i mjesto istovara, a za uvezenu robu pod carinskim nadzorom jedinstvena carinska isprava sa ino-fakturom koja se na zahtjev inspektora mora predložiti odmah ili najdalje u roku od 24 sata od momenta kada je nedostatak utvrđen.

3) Trgovac na veliko dužan je u svakom skladištu, odnosno u poslovnom prostoru držati i ažurno voditi trgovačku knjigu na veliko. Izuzetno, trgovac nije obavezan posebno voditi trgovačku knjigu na veliko ukoliko u svom računovodstvu vodi ažurno sve podatke vezane uz nabavku i prodaju robe i obavezne elemente kalkulacije cijene propisane podzakonskim aktom.

4) Trgovac na malo dužan je u svakom prodajnom objektu ili u svakom odjelu prodajnog objekta držati i ažurno voditi trgovačku knjigu na malo sa podacima nabavci i prodaji robe koja je predmet trgovine i osigurati uvid u dokumentaciju na osnovu koje se vodi evidencija.

5) Trgovac je dužan u svakom objektu u kojem se pružaju trgovačke usluge držati i ažurno voditi trgovačku knjigu za trgovačke usluge.

6) Evidencija o nabavci robe vodi se hronološki na osnovu računa, otpremnice, prijemnice i drugih dokumenata izdatih u propisanoj formi.

7) Evidencija o prodaji robe vodi se na osnovu računa o vrsti, količini i cijeni prodatih proizvoda, odnosno pruženih usluga, a promet naplaćen u gotovinskim sredstvima

plaćanja evidentira se putem trake registar-kase koja obezbjeđuje podatke o prodatoj robi.

8) Trgovac je dužan uz oznaku cijene robe za prodaju ili robe pripremljene za prodaju označiti redni broj iz trgovačke knjige i godinu zaduženja na osnovu koje se može istaknuta cijena povezati sa prijemnim listom, odnosno zapisnikom (evidencioni broj).

9) Evidencija o trgovačkim uslugama vodi se na osnovu dokumenata o obavljenoj trgovačkoj usluzi.

10) Ministar podzakonskim aktom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja trgovačke knjige na veliko, trgovačke knjige na malo i trgovačke knjige za trgovačke usluge.

3. Prodaja na daljinu

Član 47.

1) Prodaja na daljinu je oblik prodaje na malo kojim se ponuda roba ili pružanje usluga nudi potencijalnim potrošačima putem kataloga, TV prodaje, interneta, telefona ili putem drugih sredstava.

2) Ugovor o prodaji na daljinu sklapa se između trgovca i potrošača putem sredstava za daljinsku komunikaciju. Ugovor o prodaji na daljinu obavezno sadrži cijenu i druge uvjete prodaje.

3) Prodaju na daljinu može organizirati samo trgovac registriran za tu vrstu trgovine.

4) Uvjete o prodaji na daljinu na osnovu ugovora putem nekog od sredstava na daljinu propisat će ministar podzakonskim aktom u skladu sa posebnim propisom.

Član 50.

1) Pod nedopuštenim trgovanjem podrazumijevaju se radnje kojima se radi tržišnog nadmetanja povrijeđuju trgovački običaji i praksa.

2) Nedopušteno trgovanje je zabranjeno.

Član 51.

1) Nedopuštenim trgovanjem u smislu ovog zakona smatra se naročito:

a) reklamiranje, oglašavanje ili ponuda robe ili usluga navođenjem podataka ili upotrebom izraza sa kojima se iskorišćava ugled drugog trgovca, njegovih proizvoda ili usluga, odnosno proizvoda drugog trgovca;

b) davanje podataka o drugom trgovcu, ako ti podaci štete ili mogu nanijeti štetu ugledu i poslovanju drugog trgovca;

c) prodaja robe s oznakama ili podacima ili izgledom koji stvaraju ili bi mogli stvoriti zabunu u pogledu izvora, načina proizvodnje, količine, kvalitete ili drugih osobina robe;

d) radnje trgovaca usmjerene na prekid poslovnih odnosa, između drugih trgovaca ili koje sprečavaju ili otežavaju poslovne odnose drugih trgovaca;

e) neopravdano neispunjavanje ili raskidanje ugovora sa pojedinim trgovcem kako bi se sklopio isti ili povoljniji ugovor sa drugim trgovcima;

f) neovlaštena upotreba imena, firme, pečata, marke, industrijskog dizajna ili koje druge oznake drugog trgovca;

g) davanje ili obećanje darova, imovinske ili druge koristi drugom trgovcu, njegovom radniku ili licu koje radi za drugog trgovca, kako bi se davaocu omogućila pogodnost na štetu drugog trgovca ili potrošača;

h) neovlaštena upotreba usluga trgovačkog putnika, trgovačkog predstavnika ili zastupnika drugog trgovca;

i) protivpravno pribavljanje poslovne tajne drugog trgovca ili bespravno iskorištavanje povjerene poslovne tajne drugog trgovca.

XI. NADZOR

Član 55.

1) Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Federalno ministarstvo trgovine.

2) Inspekcijski nadzor vrši nadležna tržišna inspekcija i drugi inspekcijski organi svako u okviru svoje nadležnosti.

Član 56.

1) Nadležni tržišni inspektor će trgovcu rješenjem zabraniti obavljanje trgovine do otklanjanja nepravilnosti utvrđenih nalazom inspektora, ako prilikom nadzora utvrdi:

d) djelatnost trgovine obavlja se bez registracije ili bez odobrenja za obavljanje trgovačke djelatnosti izdatog od nadležnog organa,

e) u poslovnom prostoru, odnosno drugom prodajnom mjestu ne ispunjavaju se zakonom propisani tehnički i drugi uvjeti za obavljanje te djelatnosti.

2) Žalba protiv rješenja ne odlaže izvršenje rješenja.

3) Nakon što je rješenje o zabrani postalo izvršno, inspektor će utvrditi je li rješenje izvršeno te, ako nije izvršeno, bez odgađanja će pokrenuti postupak za njegovo izvršenje i donijeti zaključak o dozvoli izvršenja po službenoj dužnosti, te izvršiti pečačenje objekta u kojem je zabranjen rad.

4) Kada pravna i fizička lica obavijeste inspektora da su otklonjeni nedostaci koji su bili razlog pečaćenja, inspektor koji je rješenjem odredio zabranu rada odmah će izdati nalog, odnosno lično izvršiti skidanje pečata.

5) Tržišni inspektor može privremeno do okončanja prekršajnog postupka oduzeti robu licima iz stava 1) ovog člana.

Član 57.

1) Ako se prilikom nadzora utvrdi da se djelatnost trgovine obavlja mimo registracije ili mimo odobrenja za obavljanje trgovačke djelatnosti izdatog od nadležnog organa i da su poslovni prostori, uređaji i oprema namijenjeni za obavljanje trgovine i pružanje usluga prestali ispunjavati propisane minimalne tehničke uvjete, kao i uvjete tehničke opremljenosti, tržišni inspektor će rješenjem odrediti rok do kojeg se nedostaci moraju otkloniti.

2) Ako se nedostaci iz stava 1) ovog člana ne otklone u određenom roku, tržišni inspektor donijeće rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti, o zatvaranju prostora, odnosno o zabrani upotrebe uređaja i opreme.

3) U slučaju teže povrede higijensko-sanitarnih, zdravstvenih i tehničkih uslova zbog kojih mogu nastati teže posljedice po zdravlje i život ljudi i stoke, nadležni inspektor će donijeti rješenje kojim će odmah zabraniti obavljanje te djelatnosti dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.

4) žalba protiv rješenja iz stava 3) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 61.

Ako trgovac ili fizičko lice-građanin ne postupuje u skladu sa članom 25. stav 2) ovog zakona, tržišni inspektor će privremeno oduzeti robu do okončanja sudskog postupka o čemu sačinjava zapisnik i izdaje potvrdu o privremeno oduzetoj robi.

XII. KAZNE NE ODREDBE

Član 63.

1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj trgovac pravno lice ako:

a) prodaje alkoholna pića i druga pića koja sadrže alkohol, duvan i duvanske prerađevine licima mlađim od 18 godina (član 10. stav 1) ovog zakona);

b) postupi suprotno odredbi člana 11. stav 7) ovog zakona,

c) podnese netačnu pismenu izjavu da prodajni objekt ispunjava propisane uslove (član 12. stav 5) i član 48. stav 4) ovog zakona),

d) počne raditi u prodajnom objektu, a nadležnom organu prethodno ne podnese obavijest o datumu početka rada, dostavi izjavu iz člana 12. stav 5) i člana 14. stav 1) ovog zakona,

e) obavlja trgovinu bez registracije ili bez odobrenja nadležnog organa ili ne ispunjava minimalno tehničke uslove (čl. 12., 16. i 46. stav 2) i član 47. stav 3) ovog zakona);

f) za robu u prometu ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju i koju na zahtjev inspektora ne predoči (član 25. stav 2) ovog zakona);

g) ne drži i ne vodi ažurno trgovačku knjigu (član 25. st. 3), 4) i 5) ovog zakona);

h) preduzme neku od radnji koja predstavlja nedopušteno trgovanje (član 51. ovog zakona),

i) se ne pridržava privremenih mjera donesenih radi otklanjanja poremećaja na tržištu Federacije BiH (član 54. stav 1) tačka c) i d) i stav 2) ovog zakona),

j) prodaje robu koja ne ispunjavaju propisane uslove kvaliteta (član 58. ovog zakona).

2) Za radnje iz stava 1) ovog člana biće kažnjeno za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 400,00 KM do 2.000,00 KM.

3) Za radnje iz stava 1) ovog člana biće kažnjen trgovac fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM.

4) Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.500,00 KM biće kažnjeno fizičko lice - građanin ako:

a) obavlja trgovinu bez odobrenja nadležnog organa (čl. 15. i 16. ovog zakona),

b) za robu u prometu ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju i na zahtjev inspektora je ne predoči (član 25. stav 2) ovog zakona).

5) Uz novčanu kaznu za prekršaje iz stava 1) ovog člana može se izreći zaštitna mjera oduzimanja robe koja se nalazi u prodaji, odnosno robe kojom je počinjen prekršaj, a u slučaju ponovnog počinjenja prekršaja iste vrste, izreći će se zaštitna mjera oduzimanja robe koja se nalazi u prodaji, odnosno robe kojom je počinjen prekršaj.

6) Uz novčanu kaznu za prekršaj iz stava 4) tačka b) ovog člana izreći će se zaštitna mjera oduzimanja robe koja je zatečena u prometu.

7) Uz novčanu kaznu za prekršaje iz stava 1) ovog člana može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja trgovačke djelatnosti u periodu do šest mjeseci.

Član 64.

1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM biće kažnjen trgovac pravno lice ako:

- a) obavlja trgovinu na veliko bez izdavanja fakture (član 6. stav 1) ovog zakona),
- b) vrši prodaju suprotno članu 8. st. 2) i 3) ovog zakona,
- c) na svim prodajnim mjestima ne istakne oznaku o zabrani prodaje alkoholnih pića i drugih pića koja sadrže alkohol, duvan i duvanske prerađevine licima mlađim od 18 godina (član 10. stav 2) ovog zakona),
- d) obavlja djelatnost suprotno odredbama člana 13. ovog zakona,
- e) obavlja trgovačku djelatnost bez ispunjavanja uslova u pogledu stručne spreme (član 11. stav 3) i član 16. stav 2) ovog zakona),
- f) ne utvrdi pisana pravila o uslovima prodaje i na prikladan način ih ne učini kupcu dostupnim ili se ne pridržava tih uslova (član 11. stav 6) i član 47. stav 2), ovog zakona),
- g) na prodajnom objektu ne istakne i ne pridržava se utvrđenog radnog vremena (član 24. st. 2) i 3) ovog zakona),
- h) uz cijenu označenu na robi za prodaju ne istakne i evidencioni broj (član 25. stav 8) ovog zakona,
- i) na tržnici na malo prodaje ostalu robu suprotno članu 39. stav 2) ovog zakona.

2) Za radnje iz stava 1) ovog člana biće kažnjeno za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.500,00 KM.

3) Za radnje iz stava 1) ovog člana biće kažnjen trgovac fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 400,00 KM do 1.200,00 KM.

4) Uz novčanu kaznu za prekršaj iz stava 1) tač. b) i h) ovog člana može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja robe koja je upotrijebljena ili namijenjena za izvršenje prekršaja ili je nastala izvršenjem prekršaja.

Član 65.

1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 8.000,00 KM biće kažnjen za prekršaj trgovac pravno lice ako:

- a) u prodavnici namijenjenoj trgovačkoj djelatnosti nije fizički odvojio dio za obavljanje neke druge djelatnosti (član 7. stav 3) ovog zakona),
- b) u prodavnici, gdje dodatno obrađuje hranu, omogući potrošačima konzumaciju hrane ili pića (član 7. stav 5) ovog zakona),

c) ako postupi suprotno članu 7. stav 6. ovog zakona,

d) na svakom prodajnom objektu, kao i pri prodaji robe van prodavnice ne istakne firmu, pod kojom je upisan u Registar kod nadležnog organa (član 2. stav 3) tačka e) ovog zakona),

e) ne ustanovi tržišni, pijlačni ili vašarski red i ne pridržava se tog reda odnosno sajamskih rokova (čl. 37. stav 4), čl. 39. stav 3), čl. 40. stav 4), čl. 41. stav 4), čl. 42. stav 4), čl. 43. stav 2), čl. 44. stav 3) i čl. 48. stav 6) ovog zakona),

f) trgovinu na veliko u tranzitu obavlja robama čiji promet u tranzitu nije dozvoljen (član 6. stav 5) ovog zakona).

2) Za radnje iz stava 1) ovog člana biće kažnjeno za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.000,00 KM.

3) Za radnje iz stava 1) ovog člana biće kažnjen trgovac fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 900,00 KM.

XIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 67.

1) Do donošenja propisa na osnovu ovlaštenja iz ovog zakona primjenjivat će se važeći propisi.

2) Trgovci koji obavljaju trgovačku djelatnost dužni su za objekte iz člana 13. stav 1) ovog zakona pribaviti saglasnost Ministarstva u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.